

Motion till riksdagen

1987/88:Jo408

av Görel Thurdin och Martin Olsson (c)
om fisket längs Västernorrlandskusten

I maj 1987 uppstod en ny situation för torskfisket i Bottenhavet utanför Västernorrlandskusten. Stora koncentrationer av torsk upptäcktes. Detta ledde till att trålfiskare från många olika kuststräckor samlades till området. I första hand var det djupområdet utanför Höga Kusten som blev föremål för ett milt sagt omfattande fiske. Det norrländska fisket har aldrig använt sig av så stora trålare, bl. a. beroende av tillgång på fisk och att fisket varit så säsongbetonat att det inte ansetts lönsamt med den storleken på investeringarna. I stället har det kustnära fisket utvecklats, där garnfiske varit och är av stor betydelse. Detta fiske bedrivs närmast kusten ut till ca 20 km från land.

Trålfisket innebar med den extremt stora fiskeflottan, som fanns i området, att Västernorrlands tidigare årsfångst på 600–800 ton fisk, erhöles i fångst inom ett till två dygn. Fiskeristyrelsen beslöt trots detta att inte införa någon som helst reglering. Beslutet överklagades av länsstyrelsen och fiskenämnden i Västernorrlands län, men jordbruksdepartementet avslög besväret. Det senare beslutet måste anses vara mycket märkligt eftersom man i departementet vid den tiden hade tillgång till ett yttrande från havsfiskelaboratoriet, som innehöll följande mening: "Torsktillgångarna kan därför komma att minska kraftigt om nuvarande fiskeintensitet fortsätter". Detta har nu fiskenämnden kunnat konstatera, varför kravet på en reglering i dag framstår som ännu mera befogat. I den norra delen av Västernorrlandskusten är tillgången på fisk denna vinter katastrofalt låg jämfört med tidigare år enligt fiskenämnden i Härnösand. Det är något bättre söderut, men även där är det mindre torsk än tidigare år.

Det vore därför angeläget att en tillfällig reglering för innevarande säsong kunde införas, i stil med den reglering som finns i Norrbotten genom ett s. k. kungabrev. Säsongen börjar tidigare i år genom att det fortfarande är isfritt på grund av den blida vintern. Det brådskar därför med ett beslut i frågan. Kan fiske regleras på annat håll, måste det kunna ske även här.

Om inte någon form av reglering vidtages kan denna utfiskning få betydande regionalpolitiska konsekvenser. Det kan komma att innebära ekonomisk katastrof för det lokala Norrlandsfisket. De 25-tal fiskeföretag som fått glesbygdsstöd under senare år till båtar och utrustning m. m. kommer att få mycket stora problem. Satsningar i länet på att förbättra hamnarna och servicen för yrkesfisket innebär även det felinvesteringar i så fall. De lokala fiskarna är nu mycket bekymrade. Många unga människor har nyetablerat sig och riskerar nu sin ekonomi.

Det kustnära fisket bör skyddas inom ett område ut till 12 nautiska mil från baslinjen.

Det finns en annan regionalpolitiskt betydelsefull fråga i sammanhanget. Riksdagen beslöt 1987 att utvidga det regionala stödet till konsumtionsfisk att gälla inte bara fiskarens hemvist utan också landningsplatsens läge, i enlighet med jordbruksnämndens förslag. Det fick i detta sammanhang den effekten att ovannämnda trålfiskare fick ett stort stöd, jämfört med de norrländska fiskarna.

Landningen av de stora fångsterna fick ingen positiv effekt på det lokala distributionsnätet. Trålfiskarna hade råd att ta upp egen personal, egna maskiner och egna långtradarare, som gick direkt söderut.

Det är därför angeläget att fjolårets beslut ses över och ändras så att det tillgodoser de fiskare som har det svårast, precis som tidigare.

I fiskenämndens krav ingår ett krav på att ett undersökningsprogram startas som avser torsk. Det har inte förekommit tidigare av någon anledning. Vi yrkar därför på att regeringen initierar att sådan forskning kommer igång så fort som möjligt.

Norrlandsfiskare har på grund av klimatet en klar nackdel gentemot fiskare från andra kustavsnitt eftersom att vintrarna kan vara 5–6 månader långa. Eftersom klimatet inte kan förändras bör samhället i stället försöka stödja det lokala Norrlandsfisket på annat sätt. Fiskenämnden skriver: "Bäst kan detta ske genom att fisket på Bottenhavets tillgångar hålls på en sådan nivå att norrlandsfisket och därmed främst de 'ortbundna' mindre fiskebåtarna har möjlighet att bedriva ett framgångsrikt fiske i framtiden." Faller torskfisket bort återstår ingen annan fiskart av betydelse eftersom laxfisket är hårt reglerat genom alltför hårt fiske i Östersjön, samtidigt som strömmingsfisket inte är lönsamt på grund av extremt låga priser och stora över-skottsproblem.

Landsbygd 90 är en kampanj som har till syfte att åstadkomma en positiv utveckling i både glesbygd och ute i skärgården. Att skydda det kustnära fisket i Västernorrlands län måste vara en naturlig del därav.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om i första hand tillfällig reglering av torskfisket längs den västernorrländska kusten,
2. att riksdagen beslutar att ändra det regionala stödet till konsumtionsfisk, så att endast fiskarens hemvist är avgörande,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts avseende forskning om torsk i Bottenhavet.

Stockholm den 20 januari 1988

Görel Thurdin (c)

Martin Olsson (c)